

СЕКЦІЯ 7

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

*Басманова Аліна Станіславівна,
студентка 3 курсу, спеціальність 281 «Публічне
управління та адміністрування», кафедра публічного
управління, менеджменту інноваційної діяльності та
дорадництва ННІ неперервної освіти і туризму НУБІП України*

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація: Для людини важливо розуміти, що проводить держава соціальна політика є ефективною (дієва, результативна, зрозуміла населенню). Ефективність соціальної політики - це співвідношення основних показників пов'язаних з економічними і соціальної аспектами. Сталий розвиток нашої держави можливо тільки на основі соціальної консолідації як наслідок зміцнення демократії при розбудові громадянського суспільства. Підвищення конкурентоспроможності країни та забезпечення високих темпів економічного зростання вимагає значного підвищення темпів ефективності соціальної політики.

Соціальна політика – це визначальний напрям внутрішньої політики держави. Соціальна політика є складовою загальної політики, втілена в соціальні програми та різноманітні заходи, спрямовані на задоволення потреб та інтересів людей і суспільства [3].

Соціальна політика – це суспільний феномен, що поєднує різноманітні багатофакторні складові: конституційно-правові, інституціональні, управлінські регулятивні та саморегулятивні, глобальні, національні, державні, наддержавні, громадські, гуманістичні, праксеологічні (ціннісні), комунікативні та ін. Процес формування і реалізації соціальної політики прямо залежить від видатків бюджету на її реалізацію, тому на скільки достатньо відбувається фінансування соціальної сфери, на стільки ефективно вона і розвивається [4].

Соціальна політика, на думку В. Токарь та Г. Морозюк, – це діяльність держави та її інститутів, органів місцевого самоврядування, вітчизняних і зарубіжних підприємств, установ усіх форм власності, їх об'єднань і асоціацій, громадських і приватних фондів, громадських і релігійних організацій, громадян щодо розвитку й управління соціальною сферою, щодо збалансування розвитку суспільства, забезпечення стабільності державного правління, соціального захисту населення, створення сприятливих умов для існування індивідів і соціальних спільнот. Головною метою соціальної політики є подолання соціальної напруги, досягнення рівноваги, стабільності, цілісності, консолідації, злагоди й динамізму суспільства [7].

Загалом, поняття соціальної політики може сприйматися як сукупність регулюючих впливів держави і, зокрема, громад (муніципалітетів), які

проводяться з метою забезпечення рівності і справедливості в рамках економічних можливостей і задоволення основних життєвих потреб різних соціальних груп суспільства. Соціальна політика ґрунтується на нормативно-правових, економічних, психологічних та інших механізмах впливу, з метою зниження соціальної нерівності і подолання виниклих соціальних конфліктів.

Однією із найважливіших ознак ефективної соціальної політики є існування якісної системи соціальних стандартів та гарантій. Серед принципів формування сучасної системи державних соціальних стандартів і нормативів, яка створюється з метою забезпечення визначених Конституцією України соціальних прав та державних соціальних гарантій, особливий інтерес становлять європейські соціальні стандарти.

За півстоліття інтеграційного розвитку Європейський Союз виробив одну з найсучасніших практик соціальної політики, в якій виокремлено такі основні напрямки:

- політика зайнятості населення;
- політика регулювання доходів населення;
- соціальний захист населення;
- турбота про найбільш соціально вразливі верстви населення;
- розвиток соціальної сфери.

До головних принципів соціальної політики ЄС належать:

- надання можливості працездатного населення заробляти кошти для задоволення своїх потреб;
- встановлення розмежування між соціальним страхуванням та соціальною допомогою для заохочення працездатного населення і ліквідації утриманства;
- здійснення соціальних програм, призначених для певної категорії населення, які не охоплені системою загальних соціальних програм;
- формування ефективного механізму фінансування соціальної сфери, тобто перехід від державного утриманства до соціального партнерства.

Основними завданнями соціальної політики в Україні є:

- адресна підтримка соціально незахищених верств населення;
- пенсійна реформа;
- забезпечення випереджального зростання вартості робочої сили;
- орієнтація стратегії економічного зростання на створення нових робочих місць;
- прискорений розвиток житлового будівництва, забезпечення доступності житла для різних верств населення;
- поліпшення системи охорони здоров'я;
- активна демографічна політика;
- примноження інтелектуального потенціалу суспільства;
- створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти.

Результативність та ефективність соціальної політики визначається оцінкою рівня життя населення. О. Іляш та С. Гринкевич вважають, що «рівень життя населення – це соціально-економічна категорія, яка характе-

ризує можливості суспільства щодо забезпечення життя, діяльності та всебічного розвитку. Він виражається сукупністю суспільних відносин і умов, що характеризують життя, працю, побут та інтелектуально-культурний розвиток людей, їх свободу та правову захищеність».

Важливими умовами ефективної реалізації соціальної політики є такі:

- утвердження динамічності механізму регулятивної діяльності, спрямованої на збагачення соціального потенціалу суспільства;
- пошук її ефективних способів і форм, усунення не виправданих і малоефективних, насамперед консервативних методів регулювання, що гальмують процес утвердження цінностей соціального буття;
- відмова від форм і методів управління, що породжують соціальне відчуження людини[4].

Для підвищення ефективності соціальної політики на державному рівні слід ураховувати «стратегію розвитку людських ресурсів», яка містить такі положення:

- 1) домінування прав громадянина над правами держави;
- 2) гарантії і захист національних меншин, їх мови, релігії та культури;
- 3) розвиток інтелектуального потенціалу (виведення з кризи системи освіти);
- 4) деідеологізація культури (розвиток рівних можливостей для державних недержавних інвестицій у культуру);
- 5) інтеграція до світового інформаційного середовища.

Обов'язковою умовою ефективної реалізації моделі соціальної політики є надання адекватних можливостей для різних верств населення відкривати власний бізнес з метою нарощування ВВП, зростання кількості платників податків та розширення бази оподаткування, поліпшення макроекономічних показників країни.

Можна зробити висновок, що соціальна політика є дієвим механізмом забезпечення і підтримки належних соціально-побутових умов життя населення і потребує постійного перегляду на удосконалення з метою забезпечення сталого розвитку держави.

Соціальна політика є складовою внутрішньої політики держави. Вона спрямована на забезпечення добробуту громадян через надання їм можливості отримати необхідні матеріальні, культурні та духовні блага.

Соціальна політика є методом державного регулювання ринкової економіки шляхом розподілу і перерозподілу суспільних благ та розбудови відносин між працівниками при їх створенні. Політика держави повинна бути спрямована як на соціальне забезпечення, соціальну допомогу, житлові програми, охорону здоров'я, освіту, так і на підтримку соціально орієнтованих сфер діяльності.

Отже, фактором, показником ефективності соціальної політики є соціальна стабільність - реалізація прийнятих встановленим законодавством рішень без руйнування цілісності суспільства і держави при збереженні його керованості.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z960254K>.
2. Бандура І. С. Соціальна держава як результат ефективної соціальної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 12. С. 92–95. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2016/21.pdf.
3. Державне регулювання економіки (2015 рік). URL: <https://readbookz.net/book/110/2591.html>.
4. Соціальна політика в Україні: реалії та перспективи оновлення. За ред. В.Г.Никифоренка. Монографія. МОН України. Одеський над. Економічний унів-тет. Одеса, 2015.-363с.). URL: [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2854/3/Соціальна політика в Україні реалії та перспективи оновлення.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2854/3/Соціальна_політика_в_Україні_реалії_та_перспективи_оновлення.pdf).
5. Соціальна політика: навч. Посібник. за заг. ред. В. М. Піча, Я. Б. Турчин. 2-ге вид., випр. і допов. Львів : Новий світ – 2000, 2016. 318 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Sotsial-na-polityka.pdf>.
6. Соціальна економіка: навч. Посібник. Р. Ф. Атаманюк, Е. А. Атаманюк. Львів : Новий світ-2000, 2015. 204 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Sotsial-na-ekonomika-navchalnyu-posibnyk.pdf>.
7. Коваль Н.О. Особливості ефективності саморегуляції у здійсненні та реалізації соціальної політики в країні. *Економіка і суспільство-2016*, С. 665-671. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/112.pdf.
8. Ляш О., Гринкевич С. Економіка праці та соціально-трудова відносини. К. : Знання, 2010. 476 с.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024